

Ὁ ποιητὴς

Τὸ βιβλίο τέλειωσε. Διάλεξα τὰ ποιήματα πὺν μποροῦν ν' ἀπεικονίσουν μιὰν ἄλλη πτυχή τῆς σημερινῆς ζωῆς. Γιατὶ ἄλλες πτυχὲς ἀπεικόνισα ἴσως στὰ προηγούμενα βιβλία μου. Προσπαθῶ νὰ συνεχίσω τὴν ἀτέλειωτη εἰκόνα τοῦ κόσμου σὲ κάθε μου βιβλίο. Στὸ «Ἀνθρώπινο ζήτημα» ἔπρεπε νὰ προσέξω τὴ σκληρὴ ὕλη πὺν εἶναι ἡ καθημερινότης. Μὴ γίνει ἀκόμα πιὸ σκληρὴ ἀπὲ ἔλλειψη ἢ ἀπὸ περιορισμὸ τῆς συγκίνησε. Νὰ πλαστεῖ ἔτσι, ὥστε νὰ δείξει πόσο τὸ χῶμα εἶναι πνεῦμα καὶ ἀντίστροφα. Δὲν πίστεψα ποτὲ ὅτι ἔχω μιὰ ποιητικὴ πορεία. Κάθε φορὰ ἀρχίζω ἀπὸ τὴν ἀρχή. Κι' αὐτὸ γιατί κάθε μέρα ὁ κόσμος ἀλλάζει. Οἱ ἀρχὲς μεταβάλλονται, οἱ ἄνθρωποι πειθαναγκάζονται ν' ἀλλάζουν προσωπεῖα, ἀνάλογα μὲ τὸ πῶς θέλουν νὰ τοὺς ἐμφανίσουν οἱ σκοτεινοὶ μάγιστροι τῆς πολιτικῆς. Ἡ ἠθικὴ εἶναι μιὰ λέξη χωρὶς νόημα. Ἡ ἐλευθερία φενάκη, ἡ δικαιοσύνη ἀπάτη. Ἕνας κόσμος μέσα σ' ἓνα τεράστιο καζάνι βράζει γιὰ νὰ φάει τὴ σούπα του. Καμωμένη ἀπὸ τὸ ἴδιο του τὸ λίπος. Ὅλα αὐτὰ γίνονται στὸ ὄνομα τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου Τριάδος: τῆς ἐλευθερίας, τῆς δικαιοσύνης, τῆς κοινωνικῆς ἰσότητος. Τὴ στιγμή πὺν οἱ δυνατοὶ κατάργησαν τὴν ἔννοια «ἄνθρωπος» καὶ τὴν ἀντικατέστησαν μὲ τὴν ἔννοια «νούμερο», ὁ ἄνθρωπος δὲν πρέπει νὰ στοχαζεται οὔτε κοινωνικὴ ἰσότης, οὔτε ἐλευθερία, οὔτε δικαιοσύνη, ἀλλὰ ν' ἀγοράζει τ' ἀγαθὰ γιὰ νὰ συντηροῦνται οἱ μεγάλες πατρίδες τῆς Δύναμης, τῆς Ἀδικίας καὶ τῆς Σκλαδιᾶς. Διάλεξα ποιήματα πὺν ἀπόδιδαν τὴν ψευτιά, τὴν ὑποκρισία, τὴ σκλαδιά, τὴν πείνα, τὸν τρόμο, τὸ σκλάβωμα τῆς ψυχῆς, τὸ ξεπούλημα τῆς συνείδησε, ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνα πὺν ἀπηχοῦν τὴν ἐλπίδα γιὰ μιὰ καταστροφὴ αὐτῆς τῆς δύναμης, πὺν ταπεινώνει καὶ ἐξευτελίζει τὸν ἄνθρωπο καὶ τίς ἀξίες τῆς ζωῆς. Ὅσα μπόρεσα νὰ πιάσω ἀπὸ τὰ φανερώματα τῆς σύγχρονης ζωῆς, τὸ ἔκανα. Εἶναι ὅμως κι ἄλλα. Κάθε μέρα στοιδιάζονται μέσα μου. Γύρω ξέρω πῶς ὁ κόσμος εἶναι μιὰ ζούγκλα καὶ ὁ ἄνθρωπος τὸ πιὸ ἄγριο θηρίο. Τὸ τέρας πὺν θὰ καταστρέψει τὸν ἑαυτό του. Αὐτὴ τὴν τωρινὴ εἰκόνα του, τὴ δίνω γιὰ νὰ τρομάξω τὸν ἄνθρωπο, νὰ τὸν κάμω νὰ στοχαστεῖ, ν' ἀνανήψει. Πιστεύω πῶς ὄνο μὲ τὴν αὐτογνωσία θὰ βροῦμε τίς πηγὲς τῆς σωτηρίας.

1. Μ. Παναγιωτόπουλος: «Καὶ τὸ βιβλίο σας τοῦτο ἐπιτείνει τὸ ραυμασμό μου. Ὁ ἀνηφορικός σας δρόμος συνεχίζεται ἀκαταπόλητος. Τὶ νὰ σας εὐχηθῶ; "Ὅλα τὰ μπορεῖτε πιά». Τάσος Ἀθω-  
 ρασιάδης: «Καὶ στὸ «Ἀνθρώπινο ζήτημα» εἶναι ἐκδηλῆ ἡ σφραγί-  
 στα τῆς προσωπικότητός σας». Ὁ κριτικός Δημ. Κ. Παπακωνσταν-  
 τίνου: «Εἶναι, νομίζω, ἀπὸ τὶς λίγες φορές πού τὸ ἀνθρωπιστικὸ  
 γενικά, στοιχεῖο καὶ ὅλα τὰ φοβερά τῆς θείας καὶ τῆς πολὺπλευ-  
 ρῆς καπηλείας, μετουσιώνονται σὲ ζεστή, ζωντανή, γνήσια ποίη-  
 ση, ἀγνωόντας τὶς κοινοτοπίες καὶ τὶς συνθηματολογίες, πού τα-  
 ραιπωροῦν τὰ τελευταῖα, κυρίως χρόνια, τὸν ποιητικὸν λόγον». Ὁ  
 ποιητὴς καὶ δοκιμογράφος Τάκης Βαρβιτσιώτης: «Λιτότητα,  
 μόνιμη γειτνίαση μὲ τὴν καθημερινότητα, μὲ τὸν ἄνθρωπο τὸν τα-  
 πεῖνὸ καὶ καθημερινό, λόγος ἀπέριτος καὶ ἀπλός, εἶναι οἱ πιὸ  
 σταθερὲς ιδιότητες πού συνθέτουν τὴν ποίησή σου, μιὰ ποίηση  
 πολὺ σημαντική, πού ἔχει νὰ ἐπιδείξει ἡ γενιά μας καὶ ὁ τόπος  
 μας». Ὁ Μῆτσος Λυγίζος: «Προσπάθησα νὰ θρῶ τὶς ἀφορμὲς  
 σου αὐτές, τὶς λεπτομέρειες πού μᾶς ἐρεθίζουν. Ἀσφαλῶς τὶς αἰ-  
 τίες μπορεῖ νὰ τὶς ἐντοπίσει ὁ προσεκτικὸς ἀναγνώστης, ἀλλὰ  
 τὸ στοιχεῖο πού ἀρχίζει ἀπὸ τὸ ἐπικαιρικὸ καὶ περνάει μὲ τόση  
 ἀπλότητα στοὺς μεταφυσικοὺς χώρους, αὐτὸ εἶναι πού δημιουργεῖ  
 αὐτὴ τὴν ἀνατριχιαστικὴ ἀτμόσφαιρα, τὴ δυσοίωνη, ἀλλὰ  
 ποιητικὴ».

## Τὸ βιβλίο

Ἐπιλογή τοῦ ποιητῆ

## ΣΤΟ ΔΑΣΟΣ

Στὸ δάσος. Ἐκεῖ δῶσαν οἱ μοῖρες  
 νὰ ὑπάρξω. Δέντρα γενναῖα, πάνω τους  
 κρέμονταν ἥλιος ἀσώματος, ἡλεκτρικός  
 καὶ σταγόνες βροχῆς στὰ φυλλώματα  
 καὶ πρὸ παντὸς δεντρογαλιές καὶ ρήνες.  
 Τραγοῦδι τίποτε. Δὲν ἄφηνε ὁ βορηάς.  
 Χυμοῦσε κι' ἔμπηγε τὰ δάχτυλα στὰ μάτια.  
 "Ἐμελλε νὰ ὑπάρξω. Μὲ νυφίτσες  
 στήν κοιλιά. Νὰ μὲ σηκώνουν σκατζόχοιροι  
 καθὼς περνοῦσα ἀπὸ πόνο σὲ πόνο.  
 "Ἵπνο δὲν εἶχα. Κουκουδάγιες  
 μὲ τρέλλαιναν μὲ προφητεῖες  
 κι' ἀηδόνια μ' ἀνέλπιδες ἐλπίδες.  
 Καὶ τὸ κρανίό μου σκισμένον ἀπὸ γεράκι